

Хабарнома аз 20 мей
Сол 1922-иер мешавад

ҲАР КИРО УСТОД НАБВАД, КОР БАР БУНЁД НЕСТ,
ДАР РАҲИ МАЪНИ РАФИҚЕ БЕҲТАР АЗ УСТОД НЕСТ.

Омузгор

Сайт интернет: www.omuzgor.tj.td
НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

14 Омузгор

ЧЕХРАИ

Агар бишнаем, ки ватандори мо, шаҳраванди мо, тоҷикбачае дар мусобиқаи ҷаҳонии бучулбозӣ дар шаҳри фарз кардем, Куала Лумпур ба ҳарифонаш дастболо шудааст, аз шодио хурсандӣ ва ҳисси ифтихор худбохта мешавем ва сарамонро ба санги осибӣ осмонро месоем. Ин аз хушбӯварӣ, самимият ва соддагии мост. Вале алҳол мавзӯву масъале, ки моро гирифтори ҳолати табиаи гардондааст, мусобиқаи бозингарӣ нест, мусобиқаи илмисту истеҳсолисту ҷаҳонроист. Охир, чи хел хурсанду шодком намешавӣ, ки як муаллими дар гузашта синфҳои ибтдоии мактаби рақами 10, шаҳри Қўргонтеппа аз диёрат хезаду дар лабораторияи радиобиологияи Пажӯишгоҳи муттаҳиди таҳқиқотҳои ҳастаии шаҳри Дубна — муқтадиртарин Маркази пажӯишгоҳи ҳастаии Русияи бузург олими номвар шавад ба гӯши донишмандону донишҷӯёни кишваре чун Русия ва Ҷопон ё Инглистон дарс гуяд. Шукри Худованди ягонаву якто,

ни Олмон, ҷопон, Амрико, Инглистон боре ба Ватан биеҷду дастандаркорони телевизиони тоҷик аз ҳисоби мухтасар кардани барномаҳои рақсию овозӣ ва фасонаҳои ба профессори Донишгоҳи хусусии Кёйои Япония, профессори ду кафедраи кимиё — геокимиё, космокимиё ва биофизикаи Донишгоҳи Дубна 5-6-барнома бисозанд, то бачаҳои мо ҳам аз илмҳои дақиқ, ободгар, бунёдгар, созанда, нондиханда оғаҳӣ ёбанд. Кӣ медонад, рафту ин раванд баъдан дар телевизион, ки дастгоҳи фальсотарини таблиғоти ҷорӣ аст, аёнана гардад? Орифе дар ҷамоати уламои илми фалсафаро хеле

Аз ин баён гуфтаҳои мавҳум дар илмҳои дақиқ моёи ифтихори мо он аст, ки ин соҳаи нави илмро ватандори мо бо ҳамкорӣ ва ҳамбастагии тавъамои бо марказҳои илмӣ-таҳқиқотӣ сатҳи ҷаҳонӣ (Пажӯишгоҳи таҳқиқотӣ илмҳои физика ва кимиёи Исогамаи Донишгоҳи Кёйое), Инглистон (лабораторияи Даресбарӣ), Амрико (Пажӯишгоҳи илмӣ тандурустӣ ва Донишгоҳи Небраско) рӯи об баровард. Барои пиёда кардани ин ниёти воло Холмирозо мо ҳамчун Раис-созмондеҳи Ҳамоишҳои байналмиллалии олимони Русия — Ҷопонро дар солҳои чору шашу ҳашти асри навин доир намуд. Мақолаи машваратҳои уламои дақиқкорро дар шакли ду маҷмуаи илмӣ ба ҷӯндагонии ин касбу кори ҷаҳон ҳада кард.

Рӯзҳои ин ҳарфҳои парешони мо рӯи сафҳа мерехт, Холмирозо на дар Тоҷикистон буд, на дар Русия. Ин навбат курси думоҳаи лексияҳои ӯ дар Донишгоҳи машхури хусусии Кёйои Япония сурат гирифт.

Сайъ кун, то ҷаҳоне биорой

ки ба Тоҷикистони кӯчаки мо ҳам аз борҳои беохирашгоҳ-гоҳе чунин дурдонаҳои чун Акбари Турсон, Камолитдини Боймат, Темири Собир, Ақобир Аҳмамов арзонӣ медорад, ки мо ҳам дар кунгураи умумиҷаҳонии худситой хомӯш нанишим.

Холо гап аз боиси як пажӯандаи асрори ғайриматематикӣ охирамзон Холмирозо Холмуродов аст, ки ҳанӯз соли 1981 факултаи физикаи Донишгоҳи миллии худамонро бо баҳои аъло ва дониши фарогир хатм карду худро партофт ба гирдоби ҳамеша дар гардиши асрори илмҳои табиат ва қариб сӣ сол аст, ки дар ин гирдоб дасту по мезанад. Аз бозе ки ин шаҳраванди гаронмоёи мо ба ҷустуҷӯи асрори табиат гаравиду худро побанди лабораторияи радиобиологияи Пажӯишгоҳи муттаҳиди таҳқиқотҳои ҳастаии (мухтасари маъмулаш ОИЯИ) ш.Дубна гардонд, хушбахтона он ҷо рисолаи номзадӣ ва баъдан докторӣ ҳам навишта ҷимоя кард. Мавзӯҳои ва муаммоҳои илмӣ ки Холмирозо Холмуродов ва шогирдону ҳамсангонаш ба таҳлили таҳқиқи онҳо умри ширин барбод медиханд, аз доираи фаҳму дарки марди авом ва ҳамаи омиёни хонандаи «Омузгор» берун аст.

Ин мавзӯро фақат Қосими Комил, ки устоди Холмирозо аст ва нафарҳои башуморе дар атрофи мо хубтар медонанд, вале камтар шарҳ медиханд, чаро, ки дар илм ин соҳаи тамоман нав аст. Худо кунанд, ки худди Холмирозо баъди парвозҳо ва доду ситадҳо бо олимони

ситоиш карда дар фӯрварди сӯҳбаташ ба ҷое расидааст, ки «қуввати мулку ҷаҳондорӣ аз муҳандис аст, на аз файласуф» гуфтааст. Ин хулоса аз ноҷорист! Россия аз ҷиммату заковати Ломоносов, Менделеев, Фридман, Курчатов, Королев, Сахаров, Тамм, Ландау, Копитсо аз кишвари «муҷижҳо» ба кишвари абарқудрати ҳастаиву муҳандисии ҷаҳонӣ ҳозир табдил ёфт. Худо кунанд, ки раҳнамоёни мо ҳам ба ин ҳақиқат бирасанд.

Маънӣ ва мазмуни муаммоҳои, ки Холмирозо Холмуродов ва ҳамсафони ӯ аз хориҷи кишвар, масалан, доктору профессорҳои Михаил Алтайский, Виктор Аксенов, Михаил Авдеев, Виктор Крилов, Олга Машкова, Валентина Новиковаи рус, Гузель Аруни турк, Койё Кисто, Юнчи Масубучи ҷопонӣ ва дигарон, ки бо ҳамкорӣ пешниҳоди Холмирозо таҳқиқ менамояд, хеле душвор аст.

Ҳамин будааст, ки ҳар дафъа ҳини неш задани саволе, муаммое, мушкилоте дар кашфи масъалаҳои вобаста ба соҳаи нави умедбахше баҳри дарёфти гиреҳҳои илмӣ биофизикӣ ва радиобиологӣ Холмирозо худро ба ҳар дар мезанад. Дар ҳақиқат туфайли захираҳои хастагинопазири ӯ дар назди Пажӯишгоҳи муттаҳиди таҳқиқотҳои ҳастаии Дубна соҳаи нави байнифанӣ бо номи моделсозии динамикии молекулаи ба ҳамаи соҳаҳои инженерӣ-таҳқиқотӣ таҳқиқотҳои нанобиотехнологии дорои аҳамияти амалӣ рӯи кор омад.

та буд ва ҳамкорону шогирдонаш низ чун мо хостаанд, дар пешгоҳи 50-умин соҳлагарди умри ҳамкору устодон чизе бинависанду ба ҷоп бирасонанд. Вале соҳибчашн дар сафар. Ба ӯ муруҷиат мекунам. Дар ҷавоб аз Дубна «мейл-мэйл» мегуфтаанд: «Аҳолии фалонӣ фалонӣ! Охир ман чи коре кардам, ки дар бораи ман менависеду дар панҷоҳсолагиам маро таъриф мекунед. Намешавад, ки ягон кори меарзидагӣ кунам, баъд нависед».

«Хоксорӣ» ҳам ба эбаш» мегӯянд. Шумо бубинед, як олим ва муҳаққиқи варзидае ки 87 китобу китобча мақолаву рисола навишта ба забонҳои русию англисиву ҷопонӣ тоҷикӣ дар рӯи замин паҳн кардаасту аз соли 2004 ба ин сӯ оид ба ҳалли проблемаҳои биохимия ва биологияи радиатсионӣ кайҳонӣ таҳти сарпарастии ЮНЕСКО се дафъа конференсияҳо ва ҳамоишҳои байналмиллалии олимони соҳаро доир кардааст, имрӯз мегӯяд, ки ман ҳанӯз ҳеҷ коре накардаам.

Ҳамин шикастаи нафси ва хоксории ӯст, ки киштии шӯҳрати ӯ моҳ ба моҳу сол ба сол ба болотарҳо парвоз дорад ва мо ҳам бори умеду орзу мекашем, то ин кишти ба қулпаи мурод бирасаду мо ҳам тавонем, ягон чизи муфассале, меарзидагӣ бинависем.

С. ОДИНАЕВ,
академик,
Қ. КОМИЛОВ,
дотсент,
С. ҚОДИРИ,
дотсент,
Ғ. ҲАЙДАР,
рӯзноманигор